

Motie: Provinciale gronden PFAS-vrij

Provinciale Staten, bijeen in vergadering op 4 en 5 juni 2026

Constaten dat:

- PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) zeer persistent zijn, zich ophopen in het milieu en in verband worden gebracht met risico's voor mens, natuur en drinkwater;
- PFAS reeds een omvangrijk milieuprobleem vormen in Zeeland, met name in en rond de Westerschelde;
- PFAS niet alleen afkomstig zijn uit industriële bronnen, maar ook voorkomen in diverse gewasbeschermingsmiddelen;
- verschillende PFAS-houdende werkzame stoffen kunnen afbreken tot trifluorazijnzuur (TFA), een zeer mobiele en nauwelijks afbreekbare PFAS die gemakkelijk het grond- en oppervlaktewater bereikt;
- het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) in 2025 heeft opgeroepen tot een versnelde Europese herbeoordeling van stoffen die TFA vormen vanwege risico's voor grondwater en drinkwater;
- Denemarken inmiddels toelatingen van diverse PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen heeft ingetrokken vanwege de verwachte vorming van TFA in het grondwater;
- Gedeputeerde Staten eerder hebben aangegeven dat het gebruik van middelen met PFAS of stoffen die afbreken tot PFAS in principe niet gewenst is en reeds gesprekken voeren met landbouworganisaties over vermindering van het gebruik van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen
- de provincie Zeeland circa 1.000 hectare landbouwgrond verpacht en daarmee invloed heeft op de voorwaarden waaronder deze gronden worden gebruikt;

Zijn van mening dat:

- de provincie Zeeland een voorbeeldfunctie heeft bij het beschermen van bodem, waterkwaliteit en volksgezondheid;
- voorkomen van nieuwe PFAS-verontreiniging effectiever en goedkoper is dan saneren achteraf;
- provinciale verpachtingsovereenkomsten een geschikt instrument vormen om aanvullende duurzaamheidseisen te stellen;
- een verbod op PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen op provinciale gronden binnen de bevoegdheden van de provincie ligt en geen landelijke regelgeving hoeft af te wachten;

- het voorzorgsbeginsel rechtvaardigt dat de provincie reeds nu maatregelen neemt wanneer er sterke aanwijzingen zijn voor langdurige milieuschade;
- de provincie Zeeland reeds aanzienlijke publieke middelen inzet om PFAS-verontreiniging in kaart te brengen en terug te dringen, en dat het daarom niet logisch is om op eigen gronden activiteiten toe te staan die kunnen bijdragen aan nieuwe PFAS-emissies.

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

1. uiterlijk bij de eerstvolgende uitgifte, verlenging of herziening van pachtovereenkomsten toe te werken naar een verbod op het gebruik van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen op gronden die eigendom zijn van de provincie Zeeland, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbaarheid van werkbare alternatieven voor pachters;
2. daarbij aan te sluiten bij de actuele definities en lijsten van PFAS-houdende werkzame stoffen zoals vastgesteld door bevoegde nationale en Europese autoriteiten;
3. in overleg met pachters te onderzoeken welke PFAS-vrije alternatieven beschikbaar zijn en kennis hierover actief te delen;
4. daarbij gebruik te maken van de resultaten van lopende gesprekken met landbouworganisaties, provinciale monitoring en onderzoeken naar handelingsperspectieven voor het verminderen van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen
5. jaarlijks aan Provinciale Staten te rapporteren over de uitvoering van dit beleid en de voortgang richting een PFAS-vrije verpachting van provinciale landbouwgronden;
6. zich tevens in IPO-verband en richting het Rijk uit te spreken voor een landelijke uitfasering van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens Inez Flameling en Ernst Jonker van PvdA-GroenLinks